

24. Suma qhana Estado ch'amanchañataki

Wali uñaqkaña, chiqapa, machaqa amtañani, ukata qhana Estado mayacht'äwiwa jaqinakaru kunatixa wakiski ukanaka yäqañataki, qhatunaka khusaptayañataki, ukata q'uma utjañataki yänaka yächañatakisa wakiskiri amtäwinakawa ch'amanchasiskarakini. Estado taypita taqi kuna tuqita arusthapïwinakasa taqina jaqina arxatäwinakapa ist'asawa sarantayataskarakini, ukhamata taqinitakisa q'uma jakañaxa utjaskarakini. Uka q'uma utjäwinaka phuqayañataki mayacht'äwinaka taypita arxatasiri p'iqiñanakasa utt'ayasiskarakiniwa, ukhamata alt'asirinakasa qawayata suma arxatatasipkarakiniwa.

Uka jach'a amtäwi phuqaña laykuxa Estado taypita:

(a) Estado taypita taqi kuna suma q'uma utjasiñanakatakisa sapa kutitjama khusaptaya taqitaki uchanuqataskarakiniwa, ukatakisti kunatixa wakiski uka yänakasa aliqata suma uñanuqataskarakiniwa.

(ch) Estado taypita chiqaparu qullqinaka irtañanakatakixa suma uñanuqt'asa amuyt'asawa qullqi mayt'äwinaka utjipansa suma apnaqäwinaka phuqasiskarakini.

(i) Estado taypita suyunakana jach'a, taypi ukata jisk'a markanaka taypinsa kunaymana tuqina qullqi apnaqäwinaka tuqita suma yatxatayäwinakawa wakicht'ataskarakini.

(k) Estado taypinkiri taqi mayachäwinaka taypina qullqi qhana apnaqäwinaka tuqitsa suma qhana aruskipt'äwinaka taypitrakwa yatxatayasïwinakasa apt'asiskarakini.

(l) Perú marka Estado jach'a mayachäwixa janiwa maya qhawqha jaqinakarukixa yächañapati, jani ukaxa taqitakiñapawa, kunattixa taqiniruwa Estado yanapt'anakaxa wakisi.

(ll) Perú marka Estado jach'a mayachäwi apnaqaña yatiñanakaxa sapa kutitjama suma ch'amanchataskarakiniwa, ukasti taqi kuna luriri mayachäwinaka taypinakana nayraru sartayasirakini.

(m) Estado taypita suma q'uma k'uchi jakañataki kunaymana

yänaka alaqt'asiñanakana ala chanipasa wali
iraqt'ataskarakiniwa.

(n) Estado taypina mayachäwinakapana irnaqt'iri jilata
kullakanakasa suma yäqataskarakiniwa, jupanakatxa
khitinakatixa wali khusa jani ch'amata jiwtaşisa kuna
irnaqäwinaka phuqirinakawa chiqanxa aliqata jani jaqsuñataki
jawst'ataskarakini.